Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

19 ноември 2015 година*

„Преюдициално запитване — Спешно преюдициално производство — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Компетентност, признаване и изпълнение на съдебни решения по брачни дела и по дела, свързани с родителска отговорност — Регламент (ЕО) № 2201/2003 — Член 23, буква а) — Основания за непризнаване на решенията по дела, свързани с родителска отговорност — Обществен ред“

По дело C-455/15 PPU

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Varbergs tingsrätt (Първоинстанционен съд Варберг, Швеция), с акт от 25 август 2015 г., постъпил в Съда на 28 август 2015 г., в рамките на производство по дело

**P**

срещу

**Q,**

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на трети състав, изпълняващ функцията на председател на четвърти състав, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (докладчик) и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: M. Wathelet,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 27 октомври 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за P, от A. Heurlin, advokat, и M. Hellner,

— за Q, от K. Gerbauskas и H. Mackevičius, advokatai,

— за шведското правителство, от A. Falk, U. Persson, C. Meyer-Seitz и L. Swedenborg, в качеството на представители,

— за испанското правителство, от A. Sampol Pucurull, в качеството на представител,

* Език на производството: шведски.

— за литовското правителство, от D. Kriaučiūnas и J. Nasutavičienė, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от M. Wilderspin, в качеството на представител, подпомаган от S. Samuelsson и M. Johansson, advokater,

след изслушване на генералния адвокат

постанови настоящото

## Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 183), и по-конкретно на член 23, буква а) и член 24 от него.

2 Запитването е отправено в рамките на спор между P, с местожителство в Швеция, и Q, с местожителство в Литва, във връзка с правото на упражняване на родителските права по отношение на техните деца.

## Правна уредба

*Хагската конвенция от 1980 г.*

3 Член 13 от Конвенцията за гражданските аспекти на международното отвличане на деца, сключена в Хага на 25 октомври 1980 г. (наричана по-нататък „Хагската конвенция от 1980 г.“), предвижда:

„Независимо от разпоредбите на предходния член съдебният или административният орган на замолената държава не е задължен да разпореди връщането на детето, ако лицето, институцията или организацията, които се противопоставят на неговото връщане, установят, че:

a) лицето, институцията или организацията, натоварени с грижата за детето, не са упражнявали ефективно родителските права по време на прехвърлянето или задържането или са дали своето съгласие, или впоследствие са приели прехвърлянето или задържането; или

b) съществува сериозна опасност връщането на детето, да го изложи на заплаха от психическо или физическо увреждане или по всякакъв друг начин да го постави в неблагоприятна ситуация.

Съдебният или административният орган може също да откаже да разпореди връщането на детето ако установи, че детето се противопоставя на връщането и е достигнало възраст и степен на зрялост, при които е уместно да се вземе под внимание и неговото мнение.

[…]“.

4 Хагската конвенция от 1980 г. влиза в сила на 1 декември 1983 г. Всички държави — членки на Европейския съюз, са страни по тази конвенция.

*Правото на Съюза*

5 Съображение 21 от Регламент № 2201/2003 гласи:

„Признаването и изпълнението на решения, постановени в държава членка, се основава на принципа на взаимно доверие и основанията за непризнаване се ограничават до необходимия минимум“.

6 Член 8 от Регламента е озаглавен „Обща компетентност“ и параграф 1 от него гласи:

„Съдилищата на държава членка са компетентни по делата, свързани с родителската отговорност за детето, ако детето има обичайно местопребиваване в тази държава членка по времето, когато съдът е сезиран“.

7 Член 11 от този регламент е озаглавен „Връщане на дете“ и предвижда:

„1. Когато лице, институция или друг орган, които имат право на упражняване на родителски права, сезира компетентните органи в държавите членки за издаването на решение въз основа на [Хагската конвенция от 1980 г.] за връщането на дете, което е било неправомерно отведено или задържано в държава членка, различна от държавата членка, където детето обичайно е имало местопребиваване непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, се прилагат параграфи 2—8.

[…]

6. Ако съдът е издал решение за отказ за връщане на детето по силата на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., съдът незабавно трябва да изпрати копие или пряко, или чрез сво[я] централ[ен] [орган], от решението за отказ за връщане на детето и от съответните документи, и по-специално [протокола] от заседанието[,] на компетентния съд или на централн[ия] [орган] на държавата членка, където детето обичайно е живяло непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане, както това е определено от националното законодателство. Съдът получава всички споменати документи в едномесечен срок от датата на решението за отказ за връщане на детето.

7. Освен ако съдилищата в държавата членка, където детето е имало обичайно местопребиваване[…] непосредствено преди неправомерното отвеждане или задържане[,] вече са били сезирани от една от страните, съдът или централн[ият] [орган], ко[й]то е получи[л] информацията, спомената в параграф 6, трябва да уведоми за нея страните и да ги покани да внесат изявленията си в съда, в съответствие с националното законодателство, в рамките на три месеца от датата на уведомлението, така че съдът да може да разгледа въпроса за упражняването на родителските права върху детето.

Без да се засягат правилата за компетентността, съдържащи се в настоящия регламент, съдът прекратява делото, ако не е получил необходимите изявления в рамките на срока.

8. Въпреки решението за отказ за връщане на детето, по смисъла на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., всяко последващо решение, което разпорежда връщането на детето, издадено от съда, който е компетентен, по смисъла на настоящия регламент[,] се изпълнява в съответствие с раздел 4 от глава III по-долу, за да се гарантира връщането на детето“.

8 Член 15 от Регламент №°2201/2003 е озаглавен „Прехвърляне в съд, който е по-подходящ за разглеждането на делото“, и гласи:

„1. По силата на изключение, съдилищата на държава членка, които са компетентни по съществото на делото могат, ако смятат, че съдът на друга държава членка, с която детето има особена връзка, е по-подходящ за разглеждането на делото, или на отделна част от него, и когато това е в най-добър интерес за детето:

а) да спр[ат] делото или част от него и да покан[ят] страните да внесат искане пред съда на тази друга държава членка в съответствие с параграф 4; или

б) да изиска[т] от съда на другата държава членка да приеме[, че е компетентен] в съответствие с параграф 5.

2. Параграф 1 се прилага:

а) по искане от страна; или

б) служебно от съда; или

в) по искане от съда на друга държава членка, с която детето има особена връзка, в съответствие с параграф 3.

Прехвърлянето, направено служебно от съда или по искане на съда на друга държава членка трябва да се приеме поне от едната от страните.

3. Счита се, че детето има особена връзка с държава членка, по смисъла на параграф 1, ако тази държава членка:

а) [след сезирането на посочения в параграф 1 съд] се е превърнала в обичайно местопребиваване на детето; или

б) представлява предходното обичайно местопребиваване на детето; или

в) представлява мястото, определящо гражданството на детето; или

г) представлява обичайното местопребиваване на носителя на родителската отговорност; или

д) представлява мястото, където се намира имуществото на детето и делото засяга мерките за закрила на детето, свързани с управляването, съхраняването или разпореждането с това имущество.

4. Съдът на държавата членка, който е компетентен да разгледа делото по същество[,] постановява срок, в който съдилищата на тази друга държава членка трябва да бъдат сезирани в съответствие с параграф 1.

Ако съдилищата не са сезирани до този момент, съдът, който е сезиран, продължава да упражнява компетентността си в съответствие с членове 8—14.

5. Съдилищата на тази друга държава членка могат, когато поради особените обстоятелства по делото е в най-добър интерес на детето, да приемат компетентността в рамките на шест седмици от своето сезиране в съответствие с параграф 1, буква а) или б). В този случай съдът, който е сезиран пръв, се отказва от компетентност. Иначе съдът, който е сезиран пръв, продължава да упражнява компетентността си в съответствие с членове 8—14.

[…]“.

9 Член 23 от Регламента е озаглавен „Основания за непризнаване на решения за родителската отговорност“ и предвижда:

„Решение, отнасящо се до родителската отговорност на съпрузите, не се признава:

а) ако това признаване е в очевидно противоречие с обществен[ия] ред в държавата членка, където се иска, като се взема предвид най-добрия[т] интерес на детето;

[…]“.

10 Член 24 от Регламента е озаглавен „Забрана за преразглеждане на компетентността на съда, който е постановил решението“ и гласи:

„Компетентността на съда в държава членка, постановил решението, не може да се преразглежда. Нормата на […] член 23, буква а) относно съобразяване с обществен[ия ред], не може да се прилага към правилата относно компетентността, регламентирани в членове 3—14“.

11 Член 26 от същия регламент е озаглавен „Забрана за преразглеждане по същество“ и гласи:

„При никакви обстоятелства не може решение да се преразглежда по същество“.

**Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос**

12 От акта за преюдициално запитване следва, че P и Q са родителите на детето V, родено през 2000 г., и детето S, родено през 2009 г. Двамата се събират през 1997 г. Живеят заедно до 2003 г., когато се разделят. Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте, Литва) постановява развода им на 6 януари 2003 г. През 2006 г. същият съд прекратява споразумението относно правните последици от брака. С това решение е постановено, че местоживеенето на V ще е в дома на майката — Q, а родителските права ще се упражняват съвместно от двамата родители. През 2005 г. обаче семейството напуска Литва и се установява в Швеция, където през 2006 г. са вписани в регистъра на населението. Детето S е родено в Швеция. Двете деца говорят шведски и са учили във Фалкенберг (Швеция), където живеят повечето от хората, с които общуват.

13 На 27 ноември 2013 г. P установява, че Q и двете деца са изчезнали. Оказва се, че Q се е свързала със социалните служби към Община Фалкенберг, която започва проверка, след като Q заявява, че тя и децата са жертви на престъпни посегателства от страна на P. Въпросните деяния са сигнализирани на полицията и Q и децата са настанени в защитено жилище. Няколко месеца по-късно предварителната проверка срещу P е прекратена. На него обаче му е забранено да се свързва с Q и децата си.

14 На 29 март 2014 г. Q отвежда двете си деца в Литва. Към онзи момент родителите съвместно упражняват родителските права по отношение на двете деца. На 31 март 2014 г. те са вписани в регистъра на населението на Община Шилуте (Литва).

15 На 8 април 2014 г. Q предявява иск срещу P пред Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте), като моли да се допуснат привременни мерки относно местоживеенето и упражняването на родителските права по отношение на S, както и да ѝ се присъди издръжка за двете деца.

16 На 11 април 2014 г. P подава пред запитващата юрисдикция иск срещу Q, като иска да му бъде предоставено правото да упражнява самостоятелно родителските права по отношение на двете деца.

17 На същия ден Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) постановява привременни мерки, съгласно които S ще живее с майка си.

18 През юни 2014 г. P подава в министерството на външните работи (Utrikesdepartementet) на Кралство Швеция молба за връщане на децата по смисъла на Хагската конвенция от 1980 г.

19 На 4 септември 2014 г. Vilniaus apygardos teismas (Вилнюски окръжен съд, Литва) отхвърля подадената от P молба за връщане на децата, а на 21 октомври 2014 г. Lietuvos apeliacinis teismas (Литовски апелативен съд) потвърждава това решение, основано на член 13 от Хагската конвенция от 1980 г.

20 На 18 октомври 2014 г., след като разглежда делото в съдебно заседание в отсъствието на Q, запитващата юрисдикция постановява като привременна мярка, че P сам ще упражнява родителските права по отношение на S.

21 С решение от 18 февруари 2015 г. Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) се произнася по иска от 8 април 2014 г., като определя местоживеенето на S в дома на Q и осъжда P да плаща издръжка за двете деца.

22 Запитващата юрисдикция смята, че тя е компетентна по делото на основание член 8, параграф 1 от Регламент № 2201/2003, тъй като към момента на предявяването на иска пред Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) на 8 април 2014 г. и към момента на нейното сезиране на 11 април 2014 г. двете деца са имали обичайно местопребиваване в Швеция по смисъла на тази разпоредба.

23 Пред запитващата юрисдикция P поддържа, че за да може производството по спора да продължи пред нея, решението на Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) от 18 февруари 2015 г. не трябва да бъде признавано. Според него отказът да бъде признато това решение трябва да се основава на член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003.

24 P признава, че съгласно текста на член 24 от Регламента по принцип е забранено да се преразглежда въпросът за компетентността на постановилия решението съд на държава членка. Според него обаче тази разпоредба не се отнася до член 15 от Регламента, от който черпи компетентността си Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте). Освен това този съд се произнесъл в нарушение на член 15, като постановил, че е компетентен, без да е бил приканен към това от запитващата юрисдикция.

25 P също така смята, че въз основа на обстоятелството, че литовски съд е отказал да разпореди връщането на детето на основание член 13 от Хагската конвенция от 1980 г., Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) е заключил, че обичайното местопребиваване на детето вече е в Литва.

26 Като признава, че клаузата за обществен ред трябва да се тълкува ограничително, P все пак поддържа, че се допуска определена свобода на преценка в случай на тежко нарушение от страна на чуждестранния съд. Според него Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) е допуснал именно такова нарушение, когато умишлено или поради незнание се е произнесъл в нарушение не само на член 15 от Регламент № 2201/2003, но и на основния принцип, че при отвличане на дете компетентни да се произнесат в крайна сметка са съдилищата на държавата по първоначалното местопребиваване на детето.

27 Пред запитващата юрисдикция Q поддържа, че член 24 от Регламента забранява да се преразглежда въпросът за компетентността на съда на държава членка. Единствената хипотеза, в която решението на Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) от 18 февруари 2015 г. можело да не бъде признато, била хипотезата на противоречие с обществения ред. Според Q обаче тази хипотеза не е налице, тъй като е ясно, че P не изпълнява както трябва задълженията си на баща и затова S трябва да остане при майка си. Това било констатирано в четири различни производства. Освен това децата учели в Литва, нямало опасност за здравето или развитието им и не била нарушена нито една правна норма. Vilniaus apygardos teismas (Вилнюският окръжен съд) и Lietuvos apeliacinis teismas (Литовският апелативен съд) се произнесли, че двете деца са законно отведени в Литва от майка им. Запитващата юрисдикция нямала никакво основание да се съмнява в преценката на тези съдилища и на литовските власти.

28 Q също така посочва, че до 18 февруари 2015 г. P активно е участвал в производствата пред литовските съдилища. Той разполагал и с процесуалната възможност да обжалва постановените съдебни актове. Наред с това той по свой почин оттеглил искането си да се определи, че V следва да живее с него, и по този начин приел детето да живее с майка си в Литва. При това положение с искането си да упражнява родителските права по отношение на S, P действал в разрез с правата и законните интереси на двете деца.

29 При тези условия Varbergs tingsrätt (Първоинстанционен съд Варберг) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли на основание член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003 или на основание на друга разпоредба и въпреки член 24 от този регламент запитващата юрисдикция да откаже да признае решението на Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) от 18 февруари 2015 г. и да продължи висящото пред нея производство относно упражняването на родителските права?“.

**По спешното преюдициално производство**

30 Varbergs tingsrätt (Първоинстанционен съд Варберг) моли настоящото дело да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство, предвидено в член 107 от Процедурния правилник на Съда. Този съд пояснява, че откакто S заминава с майка си на 29 март 2014 г., P вече няма възможност да го вижда. Ако главното производство се проточи повече, това би накърнило интересите на детето и би засегнало отношенията му с неговия баща.

31 Следва да се констатира, на първо място, че преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Регламент № 2201/2003, който е приет в частност на основание член 61, буква в) ЕО, понастоящем член 67 ДФЕС, намиращ се в част трета, дял V от Договора за функционирането на ЕС, дял, който се отнася до пространството на свобода, сигурност и правосъдие, така че това запитване попада в обхвата на спешното преюдициално производство, определен в член 107 от Процедурния правилник.

32 На второ място, следва да се отбележи, че настоящото дело се отнася до шестгодишно дете, което от повече от година е отделено от баща си и според запитващата юрисдикция бащата вече няма възможност да го вижда. Оттук следва, че ако сегашното положение се проточи във времето, това би могло тежко да увреди бъдещите отношения на детето с баща му.

33 При тези обстоятелства на основание член 108 от Процедурния правилник четвърти състав на Съда реши — по предложение на съдията докладчик и след изслушване на генералния адвокат — да уважи искането на запитващата юрисдикция за разглеждане на преюдициалното запитване по реда на спешното производство.

**По преюдициалния въпрос**

34 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство тази разпоредба позволява на съда на държава членка, който смята, че въпросите относно упражняването на родителските права по отношение на дадено дете са от неговата компетентност, да откаже да признае решението на съд на друга държава членка, който се е произнесъл по упражняването на родителските права по отношение на това дете.

35 Следва да се напомни, че съгласно съображение 21 от Регламента в него е заложена концепцията, че признаването и изпълнението на решения, постановени в държава членка, се основават на принципа на взаимно доверие и основанията за непризнаване се ограничават до необходимия минимум.

36 В тази система член 23 от Регламент № 2201/2003, който урежда основанията, на които може да не се признае съдебно решение в областта на родителската отговорност, трябва да се тълкува стриктно, тъй като е пречка за постигането на една от основните цели на този регламент, припомнена в предходната точка от настоящото решение.

37 Макар че не е компетентен да определя съдържанието на понятието за обществен ред в дадена държава членка, Съдът все пак следва да контролира ограниченията, при които съдът на държава членка може да се позовава на това понятие, за да не признае съдебно решение, постановено в друга държава членка (вж. по аналогия решение Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, т. 42).

38 Освен това, за разлика от клаузата за обществен ред по член 34, точка 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74), до която се отнася съдебната практика, цитирана в предходната точка от настоящото решение, член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003 изисква решението относно евентуалния отказ за признаване да се взема с оглед на най-добрия интерес на детето.

39 Затова използването на клаузата за обществен ред, съдържаща се в член 23, буква а) от този регламент, би трябвало да е възможно само в хипотезата, в която с оглед на най-добрия интерес на детето признаването на съдебното решение, постановено в друга държава членка, би засегнало по недопустим начин правния ред на държавата членка, в която се иска признаване, тъй като би накърнило даден основен принцип. За да се спази предвидената в член 26 от същия регламент забрана за преразглеждане по същество на постановеното в друга държава членка съдебно решение, засягането трябва да съставлява явно нарушение — предвид най-добрия интерес на детето — на правна норма, която се счита за съществена в правния ред на сезираната държава, или на право, което е признато като основно в този правен ред (вж. по аналогия решение Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, т. 44).

40 Що се отнася до случая в главното производство обаче, от преписката, с която разполага Съдът, не личи да има правна норма, считана за съществена в правния ред на Кралство Швеция, или право, признато като основно в този правен ред, които биха били засегнати, ако бъде признато решението на Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) от 18 февруари 2015 г.

41 P обаче поддържа, че на основание член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003 посоченото решение не трябва да бъде признавано, тъй като въпросният съд е приел, че е компетентен, в нарушение на член 15 от този регламент.

42 В това отношение следва да се припомни, че член 24 от посочения регламент забранява да се преразглежда въпросът за компетентността на постановилия решението съд на държава членка и даже изрично уточнява, че член 23, буква а) от Регламента не може да се използва, за да се преразглежда този въпрос.

43 Безспорно е вярно, че както отбелязва P, член 24 от Регламент № 2201/2003 препраща единствено към членове 3—14, но не и към член 15 от този регламент.

44 Следва обаче да се посочи, че член 15 от Регламент № 2201/2003, който е част от глава II от Регламента, озаглавена „Компетентност“, допълва правилата относно компетентността, закрепени в членове 8—14 от тази глава, с механизъм за сътрудничество, който позволява на съда на държава членка, компетентен да разгледа делото по силата на някое от тези правила, по изключение да изпрати делото на съд на друга държава членка, който е по-подходящ да го разгледа.

45 Оттук следва, че както посочва генералният адвокат в точка 72 от становището си, евентуалното нарушение на член 15 от Регламента от страна на съд на държава членка не е основание за съда на друга държава членка да преразглежда въпроса за компетентността на първия съд, независимо че забраната по член 24 от този регламент не съдържа изрично препращане към член 15.

46 Извън това следва да се отбележи, че за да не застраши целта на Регламент № 2201/2003, съдът на държавата, в която се иска признаване, не може да откаже признаването на съдебно решение, постановено в друга държава членка, единствено по съображение че според него в това съдебно решение е приложено неправилно националното право или правото на Съюза.

47 P също така смята, че трябва да е възможно да не бъде признато въпросното решение, тъй като в противен случай биха били засегнати самите начала на предвидената в Регламента система, приложима при неправомерното отвеждане на деца.

48 В това отношение следва да се отбележи, че член 11 от Регламент № 2201/2003 съдържа особени разпоредби за връщането на дете, което е било неправомерно отведено или задържано в държава членка, различна от държавата членка, където детето е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди неправомерното му отвеждане или задържане.

49 Освен това член 11, параграф 8 предвижда автономна процедура, която позволява да се отстрани евентуалният проблем с наличието на противоречащи си решения в тази област (вж. в този смисъл решения Rinau, C-195/08 PPU, EU:C:2008:406, т. 63 и Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, т. 56).

50 В този смисъл, дори да се предположи, че в случая в главното производство е налице проблем с неправомерно задържане на дете, този проблем би трябвало да се реши не чрез отказ на основание член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003 да се признае съдебен акт като решението на Šilutės rajono apylinkės teismas (Районен съд Шилуте) от 18 февруари 2015 г., а евентуално чрез прилагане на процедурата по член 11 от този регламент.

51 Посочената процедура позволява на съда на държавата членка по обичайното местопребиваване на детето преди неправомерното му отвеждане или задържане да вземе последващо решение, за да осигури връщането на детето в държавата членка, в която то е имало обичайно местопребиваване непосредствено преди неправомерното му отвеждане или задържане.

52 Важно е обаче да се напомни, че преди постановяването на такова решение компетентният съд трябва да вземе под внимание съображенията и доказателствата, въз основа на които е постановено решението за отказ за връщане (решение Povse, C-211/10 PPU, EU:C:2010:400, т. 59).

53 По всички изложени съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 23, буква а) от Регламент № 2201/2003 трябва да се тълкува в смисъл, че когато не е налице явно нарушение — предвид най-добрия интерес на детето — на правна норма, считана за съществена в правния ред на държава членка, или на право, признато като основно в нейния правен ред, тази разпоредба не позволява на съда на тази държава членка, който смята, че въпросите относно упражняването на родителските права по отношение на дадено дете са от неговата компетентност, да откаже да признае решението на съд на друга държава членка, който се е произнесъл относно упражняването на родителските права по отношение на това дете.

**По съдебните разноски**

54 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

**Член 23, буква а) от Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000, трябва да се тълкува в смисъл, че когато не е налице явно нарушение — предвид най-добрия интерес на детето — на правна норма, считана за съществена в правния ред на държава членка, или на право, признато като основно в нейния правен ред, тази разпоредба не позволява на съда на тази държава членка, който смята, че въпросите относно упражняването на родителските права по отношение на дадено дете са от неговата компетентност, да откаже да признае решението на съд на друга държава членка, който се е произнесъл относно упражняването на родителските права по отношение на това дете.**

Подписи